

Τεχνολογικό
Πανεπιστήμιο
Κύπρου

Σχολή Γεωπονικών
Επιστημών,
Βιοτεχνολογίας και
Επιστήμης Τροφίμων

Πτυχιακή εργασία

**ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΤΟΥ ΞΥΛΟΥ ΤΗΣ ΑΜΠΕΛΟΥ:
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΘΟΓΟΝΩΝ
ΑΙΤΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΚΟΥΜΑΝΤΑΡΙΑΣ**

Τατιάνα Δημητρίου

Λεμεσός, Μάιος 2023

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΓΕΩΠΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΒΙΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ
ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΠΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΒΙΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ
ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Πτυχιακή εργασία
ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ
της
Τατιάνας Δημητρίου

Επιβλέπων Καθηγητής
Δρ. Λουκάς Κανέτης

Λεμεσός, Μάιος 2023

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © Τατιάνα Δημητρίου, 2023

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το Τμήμα Γεωπονικών Επιστημών,
Βιοτεχνολογίας και Επιστήμης Τροφίμων του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου
δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του
Τμήματος.

Η παρούσα πτυχιακή διατριβή εκπονήθηκε στο εργαστήριο Φυτικής Παραγωγής του τμήματος Γεωπονικών Επιστημών, Βιοτεχνολογίας και Επιστήμης Τροφίμων του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω και να εκφράσω τη βαθιά μου ευγνωμοσύνη στον Επίκουρο καθηγητή μου Λουκά Κανέτη για την ευκαιρία που μου έδωσε να ασχοληθώ και να εμπλακώ με το συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο. Επίσης τις ευχαριστίες μου που με καθοδήγησε, με επέβλεψε και ήταν δίπλα μου καθ' όλο το διάστημα διεξαγωγής της πτυχιακής διατριβής. Να τον ευχαριστήσω για την εμπιστοσύνη και την στήριξη του. Η συνεργασία μας όλο αυτό το διάστημα με βοήθησε στην απόκτηση γνώσεων αλλά και στην απόκτηση σωστού ερευνητικού τρόπου σκέψης και οργάνωσης.

Η ολοκλήρωση της πτυχιακής αυτής εργασίας θα ήταν αδύνατη χωρίς την πολύτιμη υποστήριξη της υποψήφιας διδάκτορα Στυλιάνας Ευσταθίου. Της εκφράζω ένα βαθύ ευχαριστώ για όλη την βοήθεια που μου προσέφερε, τη στήριξη και την υπομονή της, καθώς και για τον χρόνο που αφιέρωσε για την επίτευξη αυτού του ερευνητικού έργου. Η εμπειρία και η καθοδήγηση της συνέβαλαν στην επιτυχή ολοκλήρωση της παρούσας πτυχιακής διατριβής.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια αλλά και τους φίλους μου, που με την στήριξη και με την θετική τους ενέργεια αποτέλεσαν κινητήριο δύναμη για εμένα κατά τη διάρκεια της συγγραφής της πτυχιακής διατριβής μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Είναι γενικά παραδεκτό ότι η αμπελουργία και η οινοποιία αποτελούν ένα σημαντικό παράγοντα για την παγκόσμια οικονομία αλλά και για την Κύπρο ιδιαίτερα. Η άμπελος *Vitis vinifera* L. αποτελεί ένα είδος με υψηλή εμπορική αξία, αφού παράγει διαφορετικές ποικιλίες σταφυλιών τόσο για οινοποίηση όσο και για επιτραπέζια χρήση. Αποτελεί λοιπόν αδήριτη ανάγκη η προστασία της καλλιέργειας αμπέλου, αφού ως γνωστό ότι μπορεί να αποικισθεί και να μολυνθεί από πολλούς και διαφορετικούς παθογόνους μικροοργανισμούς προκαλώντας ανίατες ασθένειες στους αμπελώνες και πιο συγκεκριμένα από ασθένειες του ξύλου της αμπέλου (Grapevine Trunk Diseases, GTDs) οι οποίες χρίζουν ανησυχίας από τις βιομηχανίες παγκοσμίως, περιορίζοντας τόσο τη μακροζωία όσο και την παραγωγικότητα του αμπελώνα.

Ο στόχος της παρούσας πτυχιακής διατριβής είναι να καταγραφεί η συχνότητα της παρουσίας προσβολών από ασθένειες του ξύλου της αμπέλου, σε αμπελώνες της γηγενούς ποικιλίας Ξυνιστέρι, στην περιοχή της Κουμανταρίας. Επιπλέον, μέσω της άμεσης καταγραφής της έντασης και έκτασης του προβλήματος στην περιοχή αυτή, επιτυγχάνεται ο σημαντικός στόχος της ενημέρωσης, κατανόησης και ευαισθητοποίησης των αμπελοκαλλιεργητών και όχι μόνο, για αυτή τη σημαντική ομάδα ασθενειών της αμπέλου.

Πιο συγκεκριμένα, σε αυτήν την μελέτη, έγινε δειγματοληψία συμπτωματικών φυτικών ιστών (κλάδοι, βραχίονες, κορμοί) από ασθενή πρέμνα, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για να απομονωθούν και να ταυτοποιηθούν τα παθογόνα αίτια (μύκητες) που είναι υπεύθυνα για τις μολύνσεις των πρέμνων.

ABSTRACT

It is generally accepted that viticulture and viniculture are important factors in the global economy as well as the Cyprus economy. The grapevine *Vitis vinifera* L. is a type of grapevine that has high commercial value since it produces different varieties of grapes both for vinification and table use. Therefore, it is imperative to protect vine cultivation since it is known that grapevines can be colonized and infected by many different pathogenic microorganisms that cause incurable diseases to vineyards and more specifically diseases of the grapevine trunk (Grapevine Trunk Diseases, GTDs). These diseases are of concern to industries worldwide because they limit both the longevity and productivity of the vineyard.

The aim of this thesis is to record the frequency of infections by grapevine trunk diseases in indigenous vineyards of the Xinisteri variety in the Commandaria region. Furthermore, through the immediate recording of the intensity and extent of the problem in this area, the important goal of informing, understanding and raising awareness among viticulturist and others about this important group of grapevines is achieved.

More specifically, in this study, symptomatic plant tissues (branches, arms, trunks) were collected from infected stumps which were used to isolate and identify the pathogenic causes (fungi) responsible for the infections of stumps.